

Đây mới là cảnh giới cao nhất của giáo dục, đọc xong thấm thía...

Giáo dục một người, không phải chỉ là truyền dạy những kiến thức tri thức đơn thuần, mà cần bồi dưỡng nâng cao đạo đức, đánh thức phần lương tri thuần thiện tự nhiên vốn có trong sinh mệnh của con người.

Giáo dục là giáo dục linh hồn con người, chứ không chỉ là nhồi nhét các lý trí tri thức đơn thuần. (Ảnh: Internet)

Buổi sáng sớm sau một cơn bão, một người đàn ông đi bộ dọc bờ biển. Nơi ông đi qua, bờ cát cạn nước, có rất nhiều con cá nhỏ đem qua bị bão cuốn lên bờ. Những con cá bị mắc kẹt gần biển, có tới hàng trăm, thậm chí hàng ngàn con, chẳng bao lâu nữa, nước cạn cát khô, mặt trời thiêu nóng, lũ cá sẽ kiệt sức mà chết.

Người đàn ông phát hiện ở trên bờ biển có một cậu bé không ngừng nhặt những con cá mắc cạn trên bờ ném xuống biển. Ông rất tò mò liền đi tới hỏi: "Cháu bé, trên bờ có đến hàng trăm hàng nghìn con cá như vậy, cháu cứu không nổi đâu!".

"Cháu biết", cậu bé trả lời, vẫn không quay đầu lại.

"Vậy sao cháu còn ném chúng xuống biển làm gì? Có ai quan tâm đâu?".

"Nhưng những con cá này quan tâm!", bé trai vừa trả lời, vừa nhặt cá ném xuống biển..

Câu chuyện này quả thật rất đúng với một câu nói của nhà thơ vĩ đại Tagore: "Mục đích của giáo dục là phải truyền tải được hơi thở của cuộc sống cho con người".

Bởi vậy, việc giáo dục nên giúp con người biết quý trọng sinh mệnh vốn có, khiến con người có tính hướng thiện, có trí tuệ rộng rãi, khiến người ta khơi dậy bản tính tốt đẹp, cũng chính là "thiện căn", cũng chính là điều khiến cậu bé kia có được loại suy nghĩ trong sáng tốt đẹp "những chú cá này quan tâm" như vậy.

Một nạn nhân sống sót tại trại tập trung của Đức Quốc xã đã trở thành hiệu trưởng của một trường trung học. Bất cứ khi nào có một giáo viên mới đến trường, ông đều gửi cho giáo viên đó một bức thư, viết rằng:

"Thầy/cô giáo thân mến! Tôi đã từng tận mắt chứng kiến các căn phòng ngọt ngào được xây dựng bởi một kỹ sư kiến tạo, trẻ em học theo các bác sĩ hạ độc, trẻ em bị huấn luyện gặt gao bởi những binh sĩ giết người. Chứng kiến tất cả chuyện này, tôi hoài nghi: Giáo dục rốt cuộc là vì điều gì?"

Thỉnh cầu của tôi là: Các bạn hãy trợ giúp học trò trở thành những con người có nhân tính. Chỉ khi trưởng thành những người có nhân tính thì các năng lực đọc viết mới có giá trị".

Thật hiển nhiên, con người có một mặt là Quái thú và một mặt là Thiên sứ. Giáo dục mục đích là khiến linh hồn được tôi luyện, vượt qua thú tính mà chuyển hóa về mặt nhân tính. Giáo dục là giáo dục linh hồn con người, chứ không chỉ là nhồi nhét các lý trí tri thức đơn thuần. Đây là giáo dục lâu dài và mục đích cuối cùng vô cùng to lớn. Nếu không, bạn có tri thức càng nhiều, thì đối với nhân loại, đối với sinh mệnh lại càng nguy hại.

Ví dụ ở phương diện này có quá nhiều bài học đau thương. Ở khắp nơi trên thế giới có không ít vụ việc bạo lực học đường, hậu quả rất đáng sợ..

Ngày nay, trong trường học chúng ta thường xem nhẹ giáo dục nhân cách cơ bản, đạo đức cơ bản, dưỡng thành tình cảm cơ bản cho học sinh, đến nỗi một số học sinh đối với sinh mạng, đối với thế sự càng ngày càng lãnh đạm thờ ơ, thậm chí là lạnh lùng cay nghiệt.

Vậy nên, một vị chuyên gia giáo dục Nhật Bản nói một câu như thế này, chúng ta cần bồi dưỡng cho học trò *"đối mặt với một khóm cúc dại mà cảm xúc dâng trào, trống ngực đập thình thịch"*, loại tình cảm này chính là cảm xúc của cậu bé trước những con cá bị dạt vào bờ ở trên.

Nếu không, nhìn thấy cá hoặc cây cỏ, cũng đều không thấy có giá trị, sẵn sàng chà đạp, cho dù điểm số các môn học ở trường có lẽ đạt rất cao, nhưng đã mất đi giá trị nhân sinh đáng quý trong đời.

Tôn trọng con người, tôn kính vũ trụ, chính là tôn trọng sự tồn tại của sinh mệnh, biết được sinh mệnh là vô cùng trân quý. Con người không được tự dưng cướp đoạt sinh mệnh, cho dù là sinh mệnh vô cùng cấp thấp.

Làm một người mà đối với sinh vật hoặc động vật cấp thấp còn không hề có tình cảm yêu mến, thì có thể hy vọng người đó tôn trọng với sinh mệnh cấp cao hay không? Trái lại, làm một người tràn ngập tình yêu quan tâm với cây cỏ, hay dù là một con cá nhỏ thì đối với sinh mệnh cấp cao, đối với tính mạng con người, anh ta còn có thể không tôn trọng sao?

Người xưa nói: *"Bi thương thay, những ai trái tim đã chết"*. Một người mà lạnh lùng vô cảm đối với thế giới bên ngoài, là một người không còn hy vọng; một dân tộc thờ ơ coi thường mạng sống của người dân, là một dân tộc không có tương lai.

Trong giáo dục, có lẽ có rất nhiều công việc cụ thể phải làm, có rất nhiều việc cụ thể phải nắm bắt. Tuy nhiên bồi dưỡng học trò tốt nhất chính là bồi dưỡng phẩm chất đạo đức, giá trị nhân văn, trong đó căn bản nhất, quan trọng nhất chính là đánh thức lương tri biết trân quý sinh mệnh, đánh thức phần thiện của học trò.